

Hisarcıklıoğlu: "Eskişehir Ticaret Odası ile iftihar ediyorum."

M. Rifat Hisarcıklıoğlu
TOBB Başkanı

Bugün en önemli meselemiz sürdürülebilir bir büyüme stratejimizin olmamasıdır

1980'lerin başında milli gelir büyüklüğü sıralamasında Türkiye dünyada 21. sırada. 1990'da 19. sıraya yükselmişiz.

Rahmetli Özal'ın reformlarıyla birlikte içe kapanık, kalitesiz ve pahalı üretim yapan bir ekonomiden, rekabeti ve ihracatı öğreniyoruz. 2000'e geldiğimizde sıralamada tekrar 21. sıraya düştüğümüzü görüyoruz. 90'ların kayıp yıllar olarak bilinmesinin en somut göstergesi bu.

2001 krizi sonrası hayata geçirilen reformlar, AB üyelik sürecinin canlanması ve 2002 seçimleriyle gelen siyasi istikrar ekonomiye de yansıyor. Türkiye ekonomide tarihi bir başarı hikâyesi yazıyor. 2008'de yani küresel kriz öncesinde 17. sıraya kadar yükseliyoruz. O zamandan bugüne aynı noktadayız.

Çünkü kişi başı geliri 3 bin dolardan 10 bin dolara çıkarken yaptıklarımızı yaparak, 10 binden 25 bin dolara sıçrayabilmek mümkün değil.

Aynı malları, aynı şirketlerle, aynı pazarlara satarak, ihracatı 150 milyardan 500 milyar dolara yükseltebilmek de mümkün değil. Bunun sıkıntılarını zaten yaşıyoruz. Düşükten orta teknoloji bir üretim yapısına geçmeyi başardık.

Ancak ileri teknolojiye geçişte aynı başarıyı henüz gösteremedik. Bugün en önemli meselemiz sürdürülebilir bir büyüme stratejimizin olmamasıdır.

Elbette orta gelirli her ülkenin orta gelir tuzağından kurtulup yüksek gelire ulaşması kolay değil. Bunu başaran Kore gibi ülkeler olduğu gibi, popülizme saplanıp bunu başaramayan Arjantin gibi örnekler de mevcut.

Peki, yapabilenler bu işi nasıl yapıyor? 9 temel ve ortak özellik görüyoruz.

Birincisi güvenli bir ülke olmak. İkincisi siyasi istikrarın güvence altında olması. Üçüncüsü makro iktisadi istikrar. Dördüncüsü kaliteli altyapı. Beşincisi eğitim ve sağlık gibi beşeri sermaye yatırımları. Altıncısı dışa açıklık yani küresel değer zincirlerine eklenmiş olmak. Yedincisi iyi yönetim. Se-

kizincisi kapsayıcılığın garanti altına alınması. Dokuzuncusuyla ülkenin yarını ve nereye gideceği konusunda ortak bir ulusal vizyonun benimsenmiş olması. Özellikle de toplumu bir hedef etrafında birleştirmek kalkınma için kritik önem taşıyor.

Türkiye önce Özal reformlarıyla sonra gümrük birliği süreciyle ve nihayetinde 2001 krizi sonrasındaki reformlarla küresel ekonomiye eklenmiş, küresel üretim zincirleri içine girmişti.

Bu sayede hızla büyümüş ve zenginleşmişti. Şimdi içerde ve dışarda ülkemize karşı oluşturulmak istenen olumsuz algıları değiştirip yatırımcıların güvenini yeniden artırmak ve zenginleşme hamlemize devam etmek için reform sürecini canlandırmalı, yeni büyüme hikâyemizi tüm dünyaya gösterebilmeliyiz.

Son 25 senede Türkiye ve özel sektörümüz yerel bir aktör olmanın ötesine geçti. Pek çok sanayi sektöründe, turizm'de, yurtdışı müteahhitlikte, karayolu taşımacılığında sadece bu coğrafyada değil, dünyada ilk sıralarda yer alır hale geldik.

İş adamlarımızın çalışma vizyonları da değişti ve gelişti. Çevre coğrafyamızın tamamında yatırımlarımız, inşaatlarımız, makine parklarımız, ortaklıklarımız bulunuyor. Bunları daha da geliştirmek ve büyütmek elimizde.

Geçenlerde Harvard Üniversitesi Uluslararası Kalkınma Merkezi 2025'e kadar ülkelerin büyüme görünümünü analiz etti.

Ülkeleri üçe ayırmışlar. Birincisi,

Bangladeş, Ekvator, Gine gibi üretim imkânları ve büyüme süreçleri sınırlı olan ülkeler. İkincisi, Hindistan, Türkiye ve Endonezya gibi imkân setleri geniş olup, bu imkânı daha iyi kullanmaya yönelik politikalar tasarlayarak potansiyellerini değerlendirebilecek ülkeler. Üçüncüsü, Japonya, Almanya, Amerika gibi zaten üretilebilecek her malı üretebilen bundan sonra büyümek için teknoloji-inovasyon sınırını ilerletmek zorunda olan ülkeler.

Reformları ihmal etmezsek Türkiye'nin daha rahat büyümeye imkân veren bir imkânlar seti mevcut. Bu kapsamda Türkiye'nin önümüzdeki 10 yıldaki büyüme potansiyeli yıllık ortalama yüzde 5,64 olarak hesap edilmiş.

Demek ki bu oranın altında kalırsak işte o aradaki fark yanlış tasarlanmış veya atılmış politika adımlarının, ihmal edilen reformların yol açtığı bir kayıp olacak. Reformlar hayata geçerse bu seviyenin üzerinde çıkılması mümkün olacak.

İşte tüm bu nedenlerle milletin heyecana, şevke, ileriye bakmasını sağlayacak yeni hedeflere, kısaca kapsamlı bir reform sürecine ihtiyacı var.

Reform olmadan sadece kamu destekleriyle, krediyle, borçla ve iç tüketimin pompalanmasıyla yüksek büyümesi sürdürülebilir kılamayız.

Yine bu çerçevede illerimize baktığımızda, Eskişehir gibi örneklerin çoğaltılması gerektiğini görüyoruz. Eskişehir Türk dünyası kültür başkentidir. Şeyh Edebalı'nın yaşadığı, Battal Gazi'nin şehit düştüğü şehirdir.

Eskişehir Ticaret Odamızın 124 yıllık köklü geçmişiyle ve icraatlarıyla iftihar ediyorum

Eskişehir Yunus Emre'dir. Mevlânâ Celaleddin-i Rûmî, Hacı Bektaş-ı Velî, Ahî Evrân gibi, ilim ve irfan önderleriyle birlikte İslam tasavvufunu Anadolu'da yüceltmıştır. Eskişehir bir cihan devletin tohumlarını atıldığı, bitti-yokoldu denirken, küllerinden Türkiye Cumhuriyeti'nin filizlendiği yerdir.

Eskişehir aynı zamanda üniversiteler şehridir, sanayi şehridir, yüksek teknoloji şehridir. En yaşanabilir kentler sıralamasında ilk sıralardadır.

Eğitimli nüfusu Türkiye ortalamasının üzerindedir. Eskişehir ihracatının yüzde 70'i AB ve ABD'ye yapılıyor. Demek ki sadece fiyatta değil, kalitede de öne çıkıyor.

Eskişehirliiler çalışkan olduğu kadar üretken de. Eskişehir'de kişi başı üretim ülke ortalamasının yüzde 30 üzerinde.

Yani tüm Türkiye Eskişehir gibi olsa, çalışsa, üretse, ülkemizin milli gelir 800 milyar dolarda kalmaz, 1 trilyon dolara ulaşır ve geçerdi.

Eskişehir Ticaret Odamız işte bu görkemli mirasa yakışan şekilde mukte-sebimizi, tüccar ve girişimcimizi en iyi şekilde temsil ediyor.

Haklarını hukuklarını korumak için mücadele veriyor. Odamızın Yönetimini, Meclisini ve çalışanlarını tebrik

ediyorum. Eskişehir Ticaret Odası'nı uluslararası seviyede akredite kılarak, dünyanın en prestijli Odaları arasına soktular.

Eskişehir Ticaret Odası her geçen sene geliştirdiği ve artırdığı faaliyetleriyle, kurumsal kapasitesiyle müteşebbisin asli temsil mekanizması olma sorumluluğunu hakkıyla yerine getiriyor.

Hükümetle ve kamu kurumlarıyla kurduğu yapıcı diyalog ve sonuç odaklı çalışmalarıyla sadece sorunları tespit edip dile getirmekle yetinmiyor, bunlara kalıcı çözümler öneriyor ve hayata geçmesini sağlıyor.

Pek çok alandaki eğitim ve seminerleriyle özellikle KOBİ'lerimizin gelişmesine ve büyümesine destek oluyor. Fuar ve Kongre Merkezi çalışmasıyla Eskişehir'in marka değerini daha artırmayı hedefliyor.

Hem bir iş adamı hem de TOBB Başkanı olarak Eskişehir Ticaret Odamızın 124 yıllık köklü geçmişiyle ve icraatlarıyla iftihar ediyorum.

Bunda payı olanları Oda Başkanımız Sayın Metin Güler başta olmak üzere, Yönetimi, Meclisi, Meslek Komitelerini ve çalışanlarını, geçmişten bugüne emek vererek Odamızı bugünkü konumuna getirmiş herkesi yürekten kutluyorum.